

Regionalno študijsko poročilo o grozdih - Predloga

Cilj študijskega poročila o grozdih je podati splošen pregled o lesnih grozdih v sodelujočih regijah projekta CaSCo. Poročilo kaže tudi vrzeli v leseni vrednostni verigi in podaja predloge rešitev. V študijskem poročilu o grozdih želimo pokazati raznolikost okvirnih pogojev, ki prispevajo k izboljšanju regionalnih dodanih verig in tako pomembno prispevajo k zmanjšanju emisij CO₂. Študijsko poročilo o grozdih temelji na rezultatih delovnih paketov T1, T2 in T3. Študijsko poročilo o grozdov je sinteza vseh poročil o regionalnih poročilih o grozdih.

Študijsko poročilo o regionalnih grozdih na zgoščen način predstavlja regionalne razmere in se posebej osredotoča na obstoječe izzive. Predpostavljamo, da se okvirni pogoji v regijah projektnih partnerjev CaSCo razlikujejo drug od drugega. Kljub temu vse partnerske regije sledijo istemu splošnemu cilju izboljšanja lesne verige z dodano vrednostjo, saj verjetno uporabljajo različne pristope.

PP05: Razvojna agencija Sinergija

Datum: 7.6.2018

CONTENT

1. POVZETEK	3
2. UVOD	4
3. SPLOŠNO OZADJE.....	5
4. OPIS PILOTSKE REGIJE.....	6
5. DEJSTVA IN ŠTEVILKE O GOZDU v regiji	7
6. Materialni tokovi	8
7. PODROBEN OPIS dodane vrednosti REGIONALNE lesne VERige.....	9
8. zainteresirane stranke lesnega grozda.....	10
9. prepoznane vrzeli v dodani vrednosti lesnih grozdov.....	12
10. pristopi k rešitvam, predlogi.....	14
11. viri in povezave	16

1. POVZETEK

Povzemite poročilo o regionalnih grozdih na največ 2 straneh v angleškem jeziku in se osredotočite na informacije, ki so pomembne za transnacionalno izmenjavo.

After Slovenia's independence, a number of wood processing companies have collapsed, including a number of parade horses, and the number of employees in this sector has been declining through-out this period.

The Pomurje area is one of the least developed areas, but we have 39,475 ha of forests. The forests of Pomurje are 29,54 percent, half of which is lower than the average woodland of Slovenia. The average forest stock of Pomurje forests is 246 cubic meters per hectare of land, the average annual increment is 5,18 cubic meters per hectare, and the annual possible harvest is 3,89 cubic meters per hectare or a total of 153.459 cubic meters of wood.

Forest cover is particularly in Prekmurje distributed very unevenly: the flat part is due to the expansion of cultivated land forest rest a little, so that the least wooded prekmurski municipality Odranci forests cover only seven per cent of its surface, Goričko, which is for removing less appropriate and has been emptied in recent decades and consequently overgrown with forest, however, forestation has already gone somewhere and has exceeded 50 percent.

MURALES, the only major client in the Pomurje region, is a high quality company specializing in the production of chairs, tables, corner benches and showcases. MURALES chairs are known through-out Slovenia. Over the past decade, they have consolidated their position on the demanding German market and are traded across Europe and elsewhere around the world through various trading channels. The success helped them permanent responsibility towards customers.

For leaflets, we estimated that 80% of the cut was spent on heating. The rest was on the market like logs (more valuable wood). In conifers, the percentage of own consumption (forest owners' consumption) is lower, about 40% (of which 40%, half for heating, half for timber). The remaining 60% went to sawmills for timber, wood fancy goods, technical wood and carpentry. 1/3 in the region remained in other parts of Slovenia or in Austria.

Balance of the region should take into account the import of fuel wood (deciduous) from Croatia and Hungary. We estimate that such wood is 30,000-40,000 m³ per year. Also, several conifers from 15,000 to 30,000 m³ are imported into the region.

The traffic with wood is therefore vibrant. However, the profitability of road and rail transport depends on the value of the assortments. In the case of inferior assortments, this is up to 200 km, while the more valuable ones are up to 800 km.

2. UVOD

Študijsko poročilo o grozdih je aktivnost, ki se izvaja v okviru projekta Alpski prostor CaSCo. Analizira in predstavlja verigo dodane vrednosti za les. V študijskem poročilu o regionalnih grozdih vsaka regija, ki sodeluje v projektu, obravnava to temo za svojo regijo. Splošni cilj študije in projekta CaSCo je vzdrževanje gospodarskih surovinskih tokov lesa v regijah, da se zmanjša prevoz na dolge razdalje in s tem povezane emisije CO₂. Splošno znano je, da delitev delovnih procesov na skoraj vseh proizvodnih področjih od kmetijstva do industrije in tudi v lesnem sektorju vodi v povečanje prevozov in daljše razdalje.

Statistični podatki kažejo, da se glavno povečanje emisij CO₂ odvija v prometnem sektorju. Z vidika okolja in z vidika razvoja regionalnih gospodarstev je nujna večja osredotočenost na regionalno gospodarstvo z dodano vrednostjo in zaprte zanke. Študija opisuje regionalne razmere in predstavlja pristop za izboljšanje.

3. SPLOŠNO OZADJE

V tem poglavju opišite svojo motivacijo za sodelovanje v projektu CaSCo in kaj pričakujete od njega. Opišite svoj subjektivni vtis o položaju v vaši regiji glede regionalne verige dodane vrednosti lesa, ne da bi se podrobno posvetili.

Uporaba in obenem spodbuda lokalnega lesa so bile eden izmed motivov k pristopu projekta CaSCo. Določene projektne aktivnosti nam bodo pomagale pri spodbudi k uporabi lokalnega lesa tudi slovenskega lesa pri ciljnih skupinah, ko so: arhitekti, projektanti, podjetja, javni organi.

Zavod za Gozdove iz Murske Sobote je institucija katero poslanstvo je ohranjanje razvoj pomurskih gozdov in vseh njegovih funkcij za njihovo trajnostno in kakovostno gospodarjenje, kakor tudi ohranjanje narave v gozdnem prostoru v dobro sedanjega in prihodnjega roda. Pomurje ima velik potencial za gozdno predelovalne dejavnosti in tu podjetja, kot so MURALES stremijo k temu, da bodo tudi v prihodnje obdržali svoj trg.

4. OPIS PILOTSKE REGIJE

Opišite svojo regijo z nekaterimi splošnimi podatki: velikost, struktura območja, prebivalci, topografija in ekonomija.

Današnja podoba Pomurja je nastala skozi milijone let. Kulturna krajina se spričo urbanizacije in komasacij zemljišč ter menjave lastništva spreminja dokaj hitro, kar se občuti v slabšanju kakovosti okolja: vode, zrak, zemlja. Celotno ozemlje tega dela Slovenije gradijo pretežno terciarne kamnine, stare med 66 in 1,6 milijona let. Mnogo starejše kamnine, ki so nastajale v morju pred približno 400 milijoni let, so razširjene le na območju Sotine in Rdečega brega. Pripadajo filitoidnim skrilavcem. Danes izdanjajo iz mehkejših terciarnih sedimentov in oblikujejo najbolj strma pobočja severozahodnega dela Goričkega.

Pred približno 23 milijoni let se je ozemlje pogreznilo in od vzhoda ga je zalilo Panonsko morje. Kopen je ostal le skrajni severozahodni del. Morje je pokrivalo ozemlje nadaljnjih 18 milijonov let. V zgodnjem pliocenu (pred 1,6 milijoni let), je v bližini Klöcha v Avstriji pričel bruhati vulkan. Posledica njegove aktivnosti so opazne tudi v Gradu na Goričkem, kjer se v deloma sprijetih plasteh kremenovega rečnega proda, peska, laporja in gline pojavljajo plasti bazaltne tufa in tufita, medtem ko se jugozahodno od Kaniže pojavlja črno siv balzat. V preteklosti so bile te kamnine uporabljane kot gradbeni material.

Danes so zanimive iz mineraloškega vidika, saj predstavljajo nahajališče v Gradu edino slovensko nahajališče. Za območje je značilna velika biotska raznovrstnost ter prisotnost redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, predvsem v območju Natura 2000. Med obema je široko polje najbolj intenzivno obdelanih njiv med Kučnico in vzhodno mejo Mestne občine Murka Sobota.

Za južni del Pomurja sta značilna dva morfološka elementa: ravnina in gorice. Ravnina je široka in malo razgibana, medtem, ko so gorice razčlenjene, vendar je njihova višina precej enakomerna. Gre za ekonomsko šibko, demografsko ogroženo območje z izrazitim agrarnim obeležjem, visoko stopnjo brezposelnosti, v povprečju nizko izobrazbeno strukturo prebivalstva in potenciranimi strukturnimi problemi. Zavedajoč se slabših startnih pozicij v primerjavi z razvitejšimi območji v državi in dejstva, da razpoložljivi razvojni potenciali območja sami po sebi niso dovolj izraziti in še zlasti kakovostno zadovoljivi, da bi lahko brez intenzivnega spodbujanja tako lokalnih kot tudi državnih organov in organizacij omogočali razvoj, si partnerske občine prizadevajo za zmanjšanje razvojnega razkoraka z medsebojnim interesnim povezovanjem in skupnim načrtovanjem bodočega razvoja območja.

Velikost Pomurja je dobrih 1.337 km² in v letu 2016 je tukaj živelo 116.434 prebivalcev. V pomurski statistični regiji je bilo ustvarjenega 3,8 % nacionalnega BDP-ja. BDP na prebivalca je bil tukaj drugi najnižji v Sloveniji (12.437 EUR/prebivalca). V regiji je delovalo 7.970 podjetij, ki so zaposlovala približno 31.300 oseb.

5. DEJSTVA IN ŠTEVILKE O GOZDU V REGIJI

V tem poglavju uporabite povzete podatke iz analize v T1, ki se nanašajo na vašo regijo. V številkah opišite lesno gospodarstvo, žagarsko industrijo in obdelavo lesa v vaši regiji. Upoštevajte naslednje kategorije (če je to primerno za vašo regijo): les za gradbeništvo in stavbe, les za pohištvo in notranjo opremo, les za zunanje namene, les za gorivo in porabo energije, celuloza in papir, les za pakiranje.

Gozdnatost je še posebno v Prekmurju razporejena zelo neenakomerno: v ravninskem delu je zaradi širjenja obdelovalnih površin gozda ostalo le malo, tako da najmanj gozdnati prekmurski občini Odranci, gozd pokriva le 7 % njene površine. Na Goričkem, ki je za obdelovanje manj primerno in ki se je v zadnjih desetletjih praznilo, je posledično zaraščalo z gozdom in je gozdnatost ponekod že dosegla in tudi preseгла 50 %.

Realizacija sečnje za leto 2017 za območje Pomurje je bilo 139.784. Pri listavcih ocenjujemo, da je bilo za ogrevanje porabljeno 80% poseka. Ostalo je šlo na trg kot hlodi (vrednejši les). Edini večji »domači« primarni predelovalec takega lesa je MURALES. To je visoko kakovostno podjetje, kateri so specializirani za proizvodnjo stolov, miz, kotnih klopi in jedilniških vitrin. MURALES-ove stole poznajo povsod po Sloveniji. V zadnjem desetletju so si utrdili položaj na zahtevnem nemškem tržišču in po različnih trgovskih poteh so prisotni povsod po Evropi in tudi drugod po svetu. K uspehu jim je pomagala stalna odgovornost do kupcev. Vedno znova prisluhnejo željam in pobudam za še lepše in še bolj funkcionalno masivno pohištvo.

Ostali hlodi pa gredo izven regije v ostale dele Slovenije, na Hrvaško ali Avstrijo. Pri iglavcih je odstotek lastne porabe (poraba lastnikov gozdov) manjši, okrog 40 % (od teh 40 %, polovica za kurjavo, polovica za gradbeni les). Ostalih 60 % je šlo na žage za gradbeni les, lesno galanterijo, tehnični les in mizarsko rabo. 1/3 v regiji ostalo v druge dele Slovenije ali v Avstrijo.

6. MATERIALNI TOKOVI

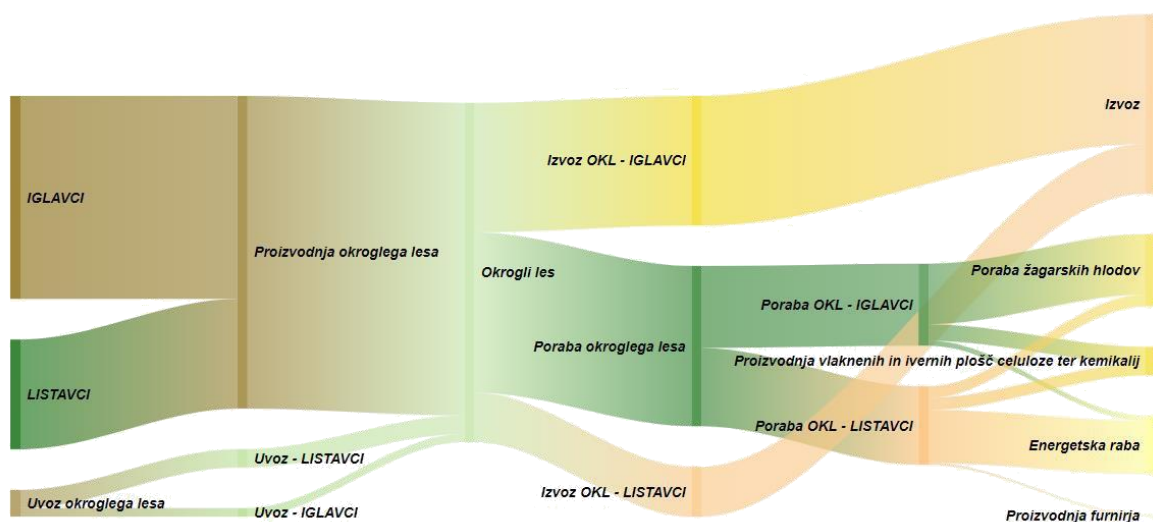
V tem poglavju opišite materialne tokove v vaši regiji. Začnite z gozdarstvom, opišite žagarsko industrijo in obdelavo lesa v različnih kategorijah izdelkov. Osredotočite se zlasti na izvoz in uvoz, povezan z enotnimi koraki verige z dodano vrednostjo. Če je mogoče, zberite informacije o namembnem kraju "izvoženega" lesa in izvoru "uvoženega" lesa.

Naslednji podatki so za Slovenijo

Slika 1: Zunanja trgovina z okroglim lesom

Slika 2: Tokovi okroglega lesa leta 2016

7. PODROBEN OPIS DODANE VREDNOSTI REGIONALNE LESNE VERIGE

Na podlagi prejšnjega poglavja in z uporabo dodatnih informacij, prosimo, opišite celotno dodano vrednost lesne verige.

Pri listavcih ocenjujemo, da je bilo za ogrevanje porabljeno 80 % poseka. Ostalo je šlo na trg kot hlodi (vrednejši les). Edini večji »domači« primarni predelovalec takega lesa je MURALES. Ostalo gre izven regije v ostale dele Slovenije, na Hrvaško ali v Avstrijo. Pri iglavcih je odstotek lastne porabe (poraba lastnikov gozdov) manjši, okrog 40 % (od teh 40 %, polovica za kurjavo, polovica za gradbeni les). Ostalih 60 % je šlo na žage za gradbeni les, lesno galanterijo, tehnični les in mizarsko rabo. 1/3 v regiji ostalo v druge dele Slovenije ali v Avstrijo.

Pri bilanci regije je potrebno upoštevati uvoz lesa za kurjavo (listavci) iz Hrvaške in Madžarske. Ocenjujem, da je takšnega lesa od 30.000-40.000 m³ na leto. Prav tako se v regijo uvozi kar nekaj iglavcev, od 15.000 do 30.000 m³.

Promet z lesom je torej živahen. Radij rentabilnosti cestnega in železniškega transporta pa je odvisen od vrednosti asortimentov. Pri manjvrednih asortimentih je to do ca 200 km, pri vrednejših pa tudi do 800 km.

8. ZAINTERESIRANE STRANKE LESNEGA GROZDA

Navedite ključne akterje dodane vrednosti regionalne lesne verige. Podajte svoj opis na osnovi rezultatov T1.

Lesarski grozd povezuje tretjino zaposlenih v gozdarstvu in lesno predelovalni industriji v Sloveniji in najpomembnejše slovenske lesarske raziskovalne ustanove. Skupaj sodelujejo v različnih projektih, ki jih izbirajo glede na potrebe podjetij. Skupni cilj vseh dejavnosti je izboljševanje konkurenčnosti članov grozda. Od leta 2007, Lesarski grozd deluje povezano z Združenjem lesne in pohištvene industrije (ZLPI) pri GZS. Lesarski grozd predstavlja operativno podporo uresničevanju panožnih ciljev, predvsem z izvajanjem projektov, povezovanjem članov ter podporo internacionalizaciji. Poslanstvo Lesarskega grozda je pospeševanje povezovanja podjetij in raziskovalnih ustanov, z namenom pospešenega prenašanja znanja v podjetja, lažjega vključevanja v mednarodne razvojne projekte ter izvajanja skupnih projektov, s ciljem doseganja na znanju temelječe konkurenčnosti. Gozdarska in lesno predelovalna podjetja, vključena v grozd, so podjetja z bogato tradicijo in dobro poznana v slovenskem prostoru. Njihov proizvodni program zajema večino lesarskih izdelkov, od žagarskih, stavbnega pohištva do širokega spektra pohištva. Nekaj podjetij pa dopolnjuje to ponudbo s površinskimi premazi, materiali za oblaginjenje in energijo

Podjetja, katera so člani grozda na ravni Slovenije:

- ALPIMEX d.o.o., ALPLES d.d., ANLES d.o.o., ATRIUM-NOVI INTERIERI d.o.o., BELES d.o.o., BENLES d.o.o., BOBIČ YACHT INTERIOR d.o.o., BRIN d.o.o., CBD d.o.o., COLOR d.d., CRI Celje d.o.o., DONAR d.o.o., EXCELZA lesarstvo d.o.o., EUROFOREST d.o.o., EVOSTIL d.o.o., EXTRAFORM d.o.o., FI LES d.o.o., FLOOR EXPERTS d.o.o., FOLIO d.o.o., GABROVŠEK-GRČA d.o.o., GAŠPER Trženje d.o.o., GO-LES d.o.o., GONZAGA-Pro d.o.o., Gozdarstvo Grča d.d., HELIOS TBLUS d.o.o., HIT PRELESS d.o.o., HOJA d.d., HRIBAR Brezje d.o.o., IB CADDY d.o.o., ILMEST d.o.o., IMPREGNACIJA d.o.o., INLES d.d., INOTHERM d.o.o., JAKLES DVOR d.o.o., JAVOR Pivka d.d., JELOVICA d.d., JELOVICA OKNA d.o.o., JELOVICA HIŠE d.o.o., KLUN AMBIENTI d.o.o., KOPLES d.o.o., KOSTANJ d.o.o., LESCO d.o.o., LESONIT d.o.o., LINA DESIGN d.o.o., LIP Bled d.o.o., LIP Bohinj d.o.o., LUMAR IG d.o.o., M SORA D.D., MALES-PEL d.o.o., MAREMICO d.o.o., MARINČIČ d.o.o., MARLES HIŠE d.o.o., MARUŠIČ d.o.o., MASIVA d.o.o., MELU, Mizarstvo Selišnik Alojz s.p., MENINA d.d., MIZARSTVO BOLČIČ d.o.o., MIZARSTVO FLORJANČIČ d.o.o., MIZARSTVO KOVAČ, d.o.o., MLINAR & MLINAR d.o.o., MONTPREIS d.o.o., MURALES d.d. Ljutomer, PETKOVŠEK d.o.o., PETROL d.d. IG ENERGETSKI SISTEMI, PLAMA PUR d.o.o., PLP d.o.o., PODGORJE d.o.o., POHIŠTVO POTOČNIK d.o.o., POHIŠTVO ŽAKELJ d.o.o., PROFILES d.o.o., RC31 d.o.o., RIHTER d.o.o., RIKO HIŠE d.o.o., ROBNIK d.o.o., SAGLES d.o.o., SALCO Pohištvo d.o.o., SATLER Okna in vrata d.o.o., Skodlarstvo KOŽELJ d.o.o., SLOVENIJALES d.o.o., SLORUS d.o.o., SMREKA LES TRADE d.o.o., SNEŽNIK d.d., SNEŽNIK SINPO d.o.o., SODIMEX d.o.o., SOLIS Žaga d.o.o., SPLOŠNO GOZDARSTVO ŽAGAR, Dejan Kos s.p., STILLES d.d., SVEA INTERIER d.o.o., TILA LE d.o.o., TIMBERIA d.o.o., TOMLES d.o.o., TRIIS d.o.o., UNILES, d.o.o., Vgradne omare HOBY, d.o.o., ŽAGA d.o.o.

Ime podjetij, kateri so iz Pomurja:

- Atrium – Novi Interieri d.o.o Ljutomer
- Murales d.d. Ljutomer

Delovanje grozda si ni mogoče zamišljati brez dejavnega delovanja raziskovalnih in izobraževalnih ustanov. Skupno raziskovalno delo in prenos znanja v prakso je namreč temelj delovanja grozda. Vključenost Gospodarske zbornice Slovenije pa omogoča dobro povezanost s celotno lesno panogo.

- *Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS – Direktorat za lesarstvo*
- *GZS – Združenje lesne in pohištvene industrije*
- *UNI LJ, Biotehniška fakulteta – oddelek za lesarstvo*
- *Gozdarski inštitut Slovenije*
- *Zavod za gradbeništvo*
- *Društvo lesarjev Slovenije*

Na območju Pomurja:

- *Zavod za Gozdove*

9. PREPOZNANE VRZELI V DODANI VREDNOSTI LESNIH GROZDOV

V tem poglavju se navežite na prejšnje poglavje in opišite možne slabosti dodane vrednosti regionalne verige lesa. Opišite domnevne vzroke za to "vrzel".

V Sloveniji se je skupno število zaposlenih v dejavnostih gozdarstvo, lesnopredelovalna in papirna industrija od leta 2003 do leta 2012 zmanjšalo za okrog 5.800, na 24.000. Najizraziteje se je število zaposlenih zmanjšalo v lesnopredelovalni industriji: z okrog 13.000 na okrog 9.200. V strukturi zaposlenih v 9 omenjenih dejavnostih se je v tem obdobju povečal delež zaposlenih v gozdarstvu, in to za 11 %. Bruto dodana vrednost teh dejavnosti je k skupnemu bruto domačemu proizvodu v obdobju 2003–2012 prispevala povprečno le okrog 1,6 %. Struktura zaposlenih in bruto dodane vrednosti od skupnega števila zaposlenih in skupaj ustvarjene dodane vrednosti v teh treh dejavnostih je v tem obdobju in tudi v letu 2012 pokazala, da je papirna industrija glede na število zaposlenih ustvarila največji delež dodane vrednosti, v gozdarski dejavnosti pa je bil ta delež najnižji (spletna stran SURS).

Na področju žagarstva v Sloveniji prevladujejo žagarski obrati z do 5 zaposlenimi. Količinsko največ lesa razžagajo večji žagarski obrati (nad 20 zaposlenih). V strukturi razreza prevladujejo hlodi iglavcev z več kot 75 % deležem.

Za Slovenijo je značilna neugodna lastniška struktura lastnikov gozdov, razdrobljenost in majhnost gozdne posesti ter neizkoriščenost možnega poseka v gozdovih, med drugim tudi zaradi pomanjkanja ustrezne gozdne infrastrukture, ki bi omogočila spravilo lesa, šibka tržna organiziranost in povezanost lastnikov gozdov ter naprej v gozdnolesne verige.

Zaradi slabe tehnične opremljenosti lastnikov gozdov in prenizke usposobljenosti za delo v gozdu še vedno prihaja do nesreč pri delu v gozdovih.

Premajhna je uporaba lesa v gospodarstvu (kot npr. gradbenega materiala) in lesne biomase (lesnih ostankov in lesa slabše kakovosti) kot obnovljivega vira energije.

Slovenskega lesa ne izkoriščamo dovolj zaradi stagnirajoče gozdno-lesne predelovalne verige. Namesto proizvodov z visoko dodano vrednostjo Slovenija večinoma izvažata les v surovem stanju.

V zadnjih dveh desetletjih so propadla številna lesno-predelovalna podjetja v Sloveniji. (Program razvoja podeželja).

Dodana vrednost v lesni industriji v Sloveniji v zadnjih petih letih je bila v povprečju okoli 25.000 € na zaposlenega, kar je okoli 5.000 € manj kot je znašalo povprečje predelovalne industrije. Za vse gospodarske družbe v Sloveniji velja, da je povprečna dodana vrednost na zaposlenega leta 2009 dosegla 34.168 €, leto pozneje 36.044 €, leta 2011 37.512 €, leta 2012 38.006 € in leta 2013 39.011 €.

Zaradi žledoloma in snegoloma je v začetku 2014 na obširnem območju gozdov (zlasti v Zahodni Sloveniji) nastala obsežna gospodarska in okoljska škoda. Poškodovana je kar polovica površine gozdov v Sloveniji. Za leto 2014 velja, da bi z vključitvijo lesnopredelovalne industrije v potek sanacije po žledu lahko dosegli boljši izkoristek od poškodovanega drevja, saj bo zaradi obsežnega sanitarnega poseka na voljo za nadaljnjo predelavo velika količina posekane surovine.

Pri načrtovanju gospodarjenja v slovenskih gozdovih sta pomembna cilja zagotavljanje dohodka in zaposlenosti iz dejavnosti, ki so vezane na lesno surovino (gozdarstvo, lesnopredelovalna in papirna industrija) (spletna stran SURS).

Pregled vzrokov za nazadovanje lesnopredelovalne panoge v Sloveniji:

Na nazadovanje števila zaposlenih je poleg osnovnega vzroka, ki je v za konkurenčnost gospodarstva zelo neugodnem slovenskem makroekonomskem okolju, vplivalo tudi pet panožnih vzrokov:

1. Z osamosvojitvijo je Slovenija izgubila velik del trga v bivši državi, kar je bil nekaj let glavni vzrok za krčenje panoge.
2. Petnajst let ja panoga plačevala nadpovprečen davek močnemu tolarju, saj je od leta 1992 do leta 2007 le ta apreciral za 63 %, oz za približno 4 % na leto. To je najbolj prizadelo prav lesnopredelovalno panogo, ki je v začetku tega obdobja desetkrat več izvažala kot uvažala.
3. Praktično celotno obdobje po osamosvojitvi je panoga delovala, skupaj z drugimi delovno intenzivnimi panogami, v težjih pogojih od večine slovenskega gospodarstva tudi zaradi velike obdavčenosti dela kot drugih kategorij (kapital, nepremičnine).
4. Eden izmed glavnih vzrokov je tudi prepočasno prilagajanje podjetij na hitro spreminjajoče se razmere v globalnem gospodarstvu. V veliki meri je bilo to pogojeno s prevelikim odlivom razvojno nujne akumulacije (tudi za managerske prevzeme), delno pa tudi s premajhnim zavedanjem o nujnosti prilagajanja globalnim razmeram, ter z odporom zaposlenih do sprememb.
5. Odločilen negativen vpliv pa je imela tudi tako imenovana državna »horizontalna politika«, ki je odločilno temeljila na dodani vrednosti/zaposlenega, ki pa je v panogi, z rangom 20.000 €/zaposlenega, bistveno nižja od povprečja predelovalne industrije, kjer je nad 30.000 €/zaposlenega. Panoga je tako veliko vplačala v državni proračun, za razvojne projekte in posodobitev tehnologije pa je dobila zelo malo, približno 1 % do 2 % vplačil

PRILOŽNOSTI , ki jih vidimo so naslednje:

- povezovanje členov v gozdno-lesni verigi (rast trenda povezovanja v okviru grozda),
- usmerjenost politik (in sredstev) v smeri odgovora na družbene izzive
- les je surovina, ki bo slovenski industriji trajno na razpolago (brez uvoza),
- spremembe v navadah kupcev – usmerjanje povpraševanja v okolju prijazne izdelke ter okoljsko osveščene aktivnosti (turizem, rekreacija itd.) (opiranje novih trgov),
- les je edina surovina, ki je uporabna v celoti in v več življenjskih ciklih (kot izdelek, ostanki predelave kot lesna biomasa, reciklaža in ponovna uporaba) (rast povpraševanja po ekoloških izdelkih),
- možnost doseganja visoke dodane vrednosti lesa vzdolž verige,
- povezovanje znanja na področju razvoja in oblikovanja ter lesno predelovalnih podjetij (več sredstev za vlaganje v R & R zaradi izboljšav v širšem poslovnem okolju),
- geografska razpršenost obratov (enakomerna regionalna porazdelitev), omogoča skladen regionalni razvoj Slovenije,
- priložnost za črpanje sredstev EU v projektih povezanih z gozdno-lesno verigo (večanje dostopnosti do skladov EU),
- certificiranje slovenskega lesa v zasebnih gozdovih,
- razvijanje in vpeljava novih tehnologij z visoko dodano vrednostjo na industrijsko raven,
- večja ponudba lesa bo pritegnila investitorje (velika gozdna poraščenost Slovenije),
- Uredba o zelenem javnem naročanju,
- velike gradbene potrebe in s tem povezano povpraševanje po izdelkih lesne panoge.

10. PRISTOPI K REŠITVAM, PREDLOGI

Zadnje poglavje bo pripravilo osnovo za nadaljnje aktivnosti v DS T4. Opišite možne pristope, ki bi lahko pripomogli k izboljšanju dodane vrednosti regionalnega lesa. Opišite predloge tako, da pojasnite spremembe, ki so morda potrebne, in morebitne vplive. Opišite poleg tega, katere udeležence morate po vašem mnenju vključiti v izvajanje izboljšav in / ali katere okvirne pogoje bi bilo treba ustvariti. Navedite in razčlenite priložnosti ter okvirne pogoje za izvajanje in testiranje orodij, razvitih v DS T1, in politik, razvitih v DS T2.

1. Usmeriti se je treba v nišne produkte:

Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo vidijo priložnosti slovenske lesno-predelovalne industrije v naslednjih segmentih: »Priložnosti vidimo v izdelkih z višjo dodano vrednostjo, z vključenim oblikovanjem, usmeritvijo v nišne produkte in usmerjenim prodorom na tuje trge. Zato podpiramo Kompetenčni center za razvoj kadrov v lesarski industriji – KOCles 2.0, ki je namenjen izobraževanju zaposlenih v lesno-predelovalnih podjetjih, še posebej s področja dizajn managementa.«

2. Z dolgoročnimi pogodbami do stabilnega poslovanja

Na ministrstvu so v pripravi dolgoročne pogodbe o oskrbi z lesom iz državnih gozdov. Na ministrstvu pričakujejo, da bodo dolgoročne pogodbe pripomogle k stabilnemu poslovanju lesarskih podjetij, možnostim razvoja, vzpostavitvi proizvodnje novih produktov in novemu investicijskemu ciklusu. Aktivnosti na tem področju vodi družba Slovenski državni gozdovi (SiDG), ki pripravlja tudi dražbe lesa iz slovenskih državnih gozdov. SiDG je v načrtu za leto 2018 predvidelo prodajo lesa predelovalcem lesa preko dolgoročnih pogodb v višini 870.000 m³, od tega so ga na razpisu, ki so ga objavili konec decembra lani, oddali 670.000 m³.

3. Problem je nizka dodana vrednost:

Zavedajo se tudi problematike velikega izvoza hlodovine, kjer je dodana vrednost nizka. Po prepričanju Igorja Milavca iz Združenja lesne industrije pri GZS je ena največjih priložnosti okrepitev gradnje z lesom in izgradnja oskrbovalnih verig iz slovenskih gozdov zanje. S tem bi velike količine lesa predelali do polizdelkov in izdelkov z visoko dodano vrednostjo, kar je eden izmed ključnih panožnih ciljev. Seveda pa so velike možnosti tudi pri izdelavi pohištva in novih izdelkov. To lahko dosežejo s povečanjem stabilnosti slovenskih gozdov ter s povečanjem pre delave in rabe lesa v Sloveniji v materiale z visoko dodano vrednostjo, ki so primerni za izdelava pohištva, stavbnega pohištva in v lesni gradnji.

4. Spodbude na področju polproizvodov.

Temu področju tudi na ministrstvu oziroma direktoratu za lesarstvo namenjajo veliko pozornost, tako so po informacijah Aljoše Kousa z ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo vsi projekti od digitalizacije lesne industrije, promocije, KOCles in tudi javni razpisi namenjeni povečanju izvoza izdelkov z višjo dodano vrednostjo: »Na razpisu Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa smo v letu 2016 podprli 13 projektov v skupni vrednosti 406.680,18 evrov, v letu 2017 pa 14 projektov v vrednosti 233.258,53 evrov. Na razpisu Spodbujanje razvoja in uvajanja novih produktov v lesarstvu, ki smo ga izvajali v letih 2016 – 2017 je 14 podjetij pridobila sredstva za razvoj v višini 3.058.439,42 evrov. Razpis Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0, ki se izvaja v letih 2017 in 2018 je podprl 31 projektov v skupnem znesku 4.680.339,20 evrov. V letošnjem letu bomo izvajali tudi razpis Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov. V letih od ustanovitve Direktorata za lesarstvo je bilo

podprtih 94 projektov. Finančna sredstva je prejelo 165 lesarskih podjetij. Lesarskim podjetjem in lesarski panogi je bilo dodeljenih preko 10 milijonov evrov nepovratnih sredstev.«

5. Na trgu je treba nastopati skupaj:

Med pomembnejšimi projekti je tudi projekt skupnega nastopa in internacionalizacije lesarstva: »Slovenski trg je majhen, zato morajo naša podjetja nujno nastopati na tujih trgih. Imamo tradicijo, kvaliteto in strokovno znanje, s podporo Direktorata za lesarstvo pa podjetja pridobivajo tudi znanje za nastopanje na mednarodnih trgih. Interes je velik. Tista lesarska podjetja, ki se ne odločijo za udeležbo na skupinski sejemskih nastopih, lahko pridobijo sredstva za sofinanciranje individualne udeležbe,« še dodajajo na ministrstvu.

Razvojni center Murska Sobota v sklopu skupinskega nastopa problemskih območij, načrtuje udeležbo na sejmu HOLZMESSE CELOVEC, ki bo potekal med 29.8. in 1.9.2018. Na območju Pomurja vabijo podjetja iz lesne panoge z zanimivimi, inovativnimi lastnimi izdelki, ki želijo prodreti na tuje trge.

11. VIRI IN POVEZAVE

Prosimo navedite vire, ki ste jih uporabili v tej študiji. Dodajate tudi internetne povezave, če ste uporabili spletne vire.

1. [HTTP://WWW.LASTNIKIGOZDOVPREKMURJA.LASTNIKIGOZDOVPREKMURJA.LRF-POMURJE.SI.SPLETNESTRANI.COM/O-GOZDU-IN-GOZDARSTVU/](http://www.lastnikigozdovprekmurja.lastnikigozdovprekmurja.lrf-pomurje.si/spletne strani.com/o-gozdu-in-gozdarstvu/)
2. GLAS GOSPODARSTVA, FEBRUAR 2018
3. LESNOPREDELOVALNA INDUSTRIJA V AVSTRIJI IN SLOVENIJI, LETO 2014